

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1925 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner med förslag till ändrad instruktion för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken. (4:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren (nr 45) av herr *G. Rosén* m. fl. och den andra inom andra kammaren (nr 73) av herr *A. Lindqvist* m. fl. har hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag till instruktion för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken.

Nuvarande lydelse:

§ 1.

Riksdagens revisorer skola för den dem enligt 72 § riksdagsordningen åliggande granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning sammanträda i riksdagens hus i Stockholm varje år den 1 oktober eller, om helgdag då inträffar, dagen där-
efter.

Ändrad lydelse:

§ 1.

Riksdagens revisorer skola för den dem enligt 72 § riksdagsordningen åliggande granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning sammanträda i riksdagens hus i Stockholm varje år den 16 september eller, om helgdag då inträffar, dagen där-
efter.

§ 2.

Vid revisorernas första sammanträde, vartill kallelse bör av fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdas genom kungörelse i tidningar, föres ordet, intill dess ord-

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 6 saml. 31 häft. (Nr 60—61.)

*Nuvarande lydelse:**Ändrad lydelse:*

förande valts, av den av revisorerna, som bevisat de flesta riksdagarna, och, om två eller flera revisorer deltagit i lika många riksdagar, av den bland dem, som är till levnadsåldern äldst.

Sedan revisorerna styrkt sin behörighet och ordförande blivit vald och intagit sin plats, anställs val av vice ordförande.

Båda valen skola ske med slutna sedlar. Vid lika röstetal skilje lotten.

§ 3.

Om under revisorernas överläggningar skiljaktiga meningar uppstå och omröstning begäres, skola revisorerna till protokollet avgiva sina röster med avgörande röst för ordföranden, då rösterna äro lika; varje revisor dock obetaget att mot beslutet anmäla reservation.

§ 4.

Till befordran av revisionsförrättningens skyndsamma gång kunna revisorerna sammanträda på avdelningar för ärendenas beredning; dock skall varje av sådan avdelning väckt förslag till avgörande föredragas i plenum.

För övrigt äga revisorerna att i särskild arbetsordning närmare bestämma sättet för och fördelningen av arbetet vid årets revisionsförrättning.

§ 5.

Revisorerna må åt sig utse sekreterare, en för stats-, en för banko- och en för riksgäldsverket, ävensom kameral- och kanslibiträden till det antal, som finnes erforderligt, samt nödig vaktbetjäning.

De av revisorerna antagna tjänstemän och betjante åtnjuta arvoden, vilkas belopp bestämmas av revisorerna samt utbetalas av riksgäldskontoret.

§ 5.

Revisorerna må åt sig utse *en sekreterare och en kamrerare för statsverket, en sekreterare för vardera av banko- och riksgäldsverken samt de tjänstemän i övrigt, som prövas erforderliga för kansli- och kameralgöromålens utförande, ävensom nödig vaktpersonal.*

Omförmälda tjänstemän och vaktpersonal åtnjuta ersättning, som bestämmes av revisorerna och utbetalas av riksgäldskontoret.

§ 6.

Över revisionsförrättningen skola revisorerna avgiva berättelser, särskilt angående statsverket, särskilt angående riksbanken och särskilt angående riksgäldskontoret.

Om tryckning, offentliggörande och överlämnande till näst sammanträdande riksdag och revisorer av dessa berättelser jämte därtill hörande förklaringar stadgas i riksbankens och riksgäldskontorets reglementen.

Nuvarande lydelse:

Andrad lydelse:

. § 7.

Revisorerna skola vid sin förrättning noggrant iakttaga, vad regeringsformen, riksdagsordningen och denna instruktion samt de för fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gällande ansvarighetslagar och övriga stadganden innehålla; och skola revisorerna samt de vid revisionen biträdande hålla tyst och företäga, vad enligt riksdagens beslut eller ingångna avtal eller för övrigt enligt sakens natur bör vara tyst rörande enskildas affärsförhållanden till kronan, riksbanken eller riksgäldskontoret.

§ 8.

Revisorerna äga att, om de finna sådant för behörigt fullgörande av den dem åliggande granskningsskyldighet erfordras, samfällt eller genom någon sin avdelning eller genom särskilt utsedde delegerade företaga besök hos eller resa till allmänt verk eller inrättning inom eller utom huvudstaden.

Beslut om sådant besök skall endast i plenum kunna av revisorerna fattas.

Om revisorerna besluta besök hos eller resa till sådant utom huvudstaden beläget verk eller inrättning, som hör till statsverket, böra revisorerna hos statsministern eller, om denne är tjänstledig, statsrådets äldste i tjänst varande ledamot före resans anträdande härom göra anmälan.

§ 9.

Uppkommer, sedan lagtima riksdag är avslutad och innan revisorerna sammanträtt, hinder för revisor att deltaga i revisionen, bör han därom göra anmälan hos riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret; och skola fullmäktige ofördröjligen inkalla den närmast i ordningen varande suppleanten.

§ 8.

Revisorerna äga att, om de finna sådant för behörigt fullgörande av den dem åliggande granskningsskyldighet erfordras, samfällt eller genom någon sin avdelning eller genom särskilt utsedde delegerade företaga besök hos eller resa till allmänt verk eller inrättning.

Beslut om sådant besök skall endast i plenum kunna av revisorerna fattas.

§ 9.

Uppkommer, sedan lagtima riksdag är avslutad och innan revisorerna sammanträtt, hinder för revisor att deltaga i revisionen, bör han därom göra anmälan hos riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret; och skola fullmäktige ofördröjligen inkalla den för honom utsedda suppleanten.

Nuvarande lydelse:

På enahanda sätt förfares, då för inkallad suppleant hinder uppkommer.

Behöver revisor under pågående revision ledighet, äger han därom göra framställning hos revisorerna. Ledighet må dock ej beviljas för längre tid än en vecka; är längre ledighet behöfvlig eller utebliver revisor utöver en veckas tid, skall suppleant inkallas för den återstående tiden av revisionsförrättningen.

§ 10.

Revisor äger att under revisionsförrättningen åtnjuta, förutom resekostnadsersättning i likhet med riksdagens medlemmar, dagtraktamente, som för revisor, bosatt i huvudstaden, utgår med 24 kronor och för annan revisor med 32 kronor. Därutöver äger revisor att under resa, som av revisorerna företages till allmänt verk eller inrättning utom huvudstaden, uppbära särskilt dagtraktamente med 16 kronor. Dessa traktamenten och resekostnadsersättningar skola utbetalas av riksgäldskontoret.

Resekostnadsersättning tillkommer icke revisor, som i egenskap av riksdagsman eller i följd av annat allmänt uppdrag under den tid, revisionen pågår, vistas å revisionsorten samt för sådant uppdrag åtnjuter dylik ersättning. Om revision äger rum under pågående riksdag, må icke hel-

Ändrad lydelse:

Uppkommer hinder för inkallad suppleant, skall den närmast i ordningen varande suppleanten utan dröjsmål inkallas.

Behöver revisor under pågående revision ledighet, *skall* han därom göra framställning hos revisorerna. Ledighet må *icke beviljas för längre tid än sammanlagt fjorton dagar under hela revisionsförrättningen; dock att, där särskilda skäl prövas sådant föranleda, längre ledighet än nyss sagts må i undantagsfall av revisorerna medgivas.*

Utebliver revisor, utan att ledighet beviljats, skall suppleant inkallas för den återstående tiden av revisionsförrättningen.

§ 10.

Revisor äger att under revisionsförrättningen åtnjuta, förutom resekostnadsersättning i likhet med riksdagens *ledamöter*, dagtraktamente, som för revisor, bosatt i huvudstaden, utgår med 24 kronor och för annan revisor med 32 kronor. Därutöver äger revisor att under resa, som av revisorerna företages till allmänt verk eller inrättning utom huvudstaden, uppbära särskilt dagtraktamente med 16 kronor. *Revisor, som under pågående revision efter beviljad ledighet besöker hemorten, äger att undfå gottgörelse för därav föranledd resekostnad efter samma grunder, som riksdagsledamot under lagtida riksdag, dock högst för två resor fram och åter. Nämda traktamenten och resekostnadsersättningar skola utbetalas av riksgäldskontoret.*

Resekostnadsersättning tillkommer icke revisor, som i egenskap av riks-

Nuvarande lydelse:

ler den ledamot av revisionen, som tillika utövar riksdagsmannakallet och därför åtnjuter arvode, vara berättigad att i egenskap av revisor uppbära traktamente.

§ 11.

Utom de av revisorerna fastställda arvoden till sekreterarne samt kame-
ral-, kansli- och vaktbetjäningen må revisorerna på riksgäldskontoret anvisa ersättning för inköp av papper, skrivmaterialier och andra dylika utgifter, för annonser om revisorernas sammanträden samt för de kostnader, som kunna föranledas av verkställda resor.

§ 12.

Revisorerna skola tillse, att dem i behörig ordning tillhandahållas:

a) de för år avslutade, av föregående revisorer icke granskade räkenskaper över alla medel, *ordinarie eller extra ordinarie*, som genom allmänna bidrag tillkommit eller genom traktater med främmande makter riket tillflutit;

b) de av statskontoret samt av alla övriga vederbörande verk och myndigheter i föreskriven ordning avgivna årsberättelser över tillståndet och styrelsen av de under deras förvaltning stående delar av statsverket; samt

c) alla de kungl. brev, protokoll och handlingar, på vilka nämnda räkenskaper och berättelser grunda sig.

Andrad lydelse:

dagsman eller i följd av annat allmänt uppdrag under den tid, revisionen pågår, vistas å revisionsorten samt för sådant uppdrag åtnjuter dylik ersättning. Om revision äger rum under pågående riksdag, må icke heller ledamot av revisionen, som tillika utövar riksdagsmannakallet och därför åtnjuter arvode, vara berättigad att i egenskap av revisor uppbära traktamente.

§ 11.

Utom den av revisorerna bestämda ersättning till i § 5 omförmälda tjänstemän och vaktpersonal må revisorerna på riksgäldskontoret anvisa ersättning för kostnader, som kunna föranledas av verkställda resor, samt andra för revisionsarbetet nödiga utgifter.

§ 12.

Revisorerna skola tillse, att dem i behörig ordning tillhandahållas:

a) de för *räkenskapsår* avslutade, av föregående revisorer icke granskade räkenskaper över alla medel, som genom allmänna bidrag tillkommit eller genom traktater med främmande makter riket tillflutit;

b) de av statskontoret samt av alla övriga vederbörande verk, myndigheter och *inrättningar* i föreskriven ordning avgivna årsberättelser över tillståndet och styrelsen av de under deras förvaltning stående delar av statsverket;

c) alla de kungl. brev, protokoll och handlingar, på vilka nämnda räkenskaper och berättelser grunda sig.

Nuvarande lydelse:

§ 13.

Skulle en eller flera av de till statsrevisionen hörande räkenskaper och handlingar befinnas ofullständiga eller icke hava undergått revision i kammarrätten, böra revisorerna det oaktat underkasta även dessa räkenskaper och handlingar den granskning, som omständigheterna medgiva.

§ 14.

Vid revisionen av statsverket skola revisorerna efterse och granska, huruvida utgifterna överensstämma med stat och författningar samt huruvida de av Kungl. Maj:t meddelade beslut, på vilka gjorda utbetalningar grunda sig, äro försedda med vederbörlig kontrasignation.

Vidare skola revisorerna tillse, om inkomsterna på rätta tider och till riktiga belopp influtit i statens kassor; huru vederbörande, åt vilken kontrollen över kronouppbörderna anförtratts, fullgjort sina skyldigheter; vilka åtgärder blivit vidtagna med avseende på möjligen inträffade proprietalanser; och i övrigt allt, som till ett tillförlitligt omdöme om statsverkets tillstånd och förvaltning kan anses erforderligt; och böra revisorerna, utan att, så vitt omständigheterna medgiva, förbigå detaljerna, huvudsakligen granska dispositionerna, förvaltningen och resultaten på det hela.

§ 15.

Finna revisorerna sig för sina göromål behöva av någon Konungens ämbetsman eller av något statens

Ändrad lydelse:

§ 13.

Skulle en eller flera av de till statsrevisionen hörande räkenskaper och handlingar befinnas ofullständiga eller icke hava undergått *vederbörlig revision*, böra revisorerna det oaktat underkasta även dessa räkenskaper och handlingar den granskning, som omständigheterna medgiva.

§ 14.

Vid revisionen av statsverket skola revisorerna efterse och granska, huruvida utgifterna överensstämma med *stater* och författningar *eller eljest meddelade bestämmelser* samt huruvida de av Kungl. Maj:t meddelade beslut, på vilka gjorda utbetalningar grunda sig, äro försedda med vederbörlig kontrasignation.

Vidare skola revisorerna tillse, om inkomsterna på rätta tider och till riktiga belopp influtit i statens kassor; huru vederbörande, åt vilka *uppbörden av statens inkomster och kontrollen över denna uppbörd* anförtratts, fullgjort sina skyldigheter; vilka åtgärder blivit vidtagna med avseende på möjligen inträffade proprietalanser; och i övrigt allt, som till ett tillförlitligt omdöme om statsverkets tillstånd och förvaltning kan anses erforderligt; och böra revisorerna, utan att, så vitt omständigheterna medgiva, förbigå detaljerna, huvudsakligen granska dispositionerna, förvaltningen och resultaten på det hela.

§ 15.

Finna revisorerna sig för sina göromål behöva av någon Konungens ämbetsman eller av något statens.

Nuvarande lydelse:

verk eller inrättning inhämta muntlig eller skriftlig upplysning, begäre genom sin ordförande hos statsministern eller, om denne är tjänstledig, hos statsrådets äldste i tjänst varande ledamot Konungens befallning till vederbörande att meddela den äskade upplysningen.

§ 16.

Den berättelse, som revisorerna, jämlikt § 6 här ovan, skola upprätta över revisionen av statsverket, skall åtföljas av tabeller till jämförelse mellan statsinkomsternas beräknade och influtna belopp under revisionsåret samt mellan de i stat uppförda anslagen och de verkliga utgifterna för samma tid, utvisande överskott eller brist på varje titel och på det hela.

Finna revisorerna något av riksdagen fastställt anslag vara överskridet eller draget till annat ändamål, än det av riksdagen föreskrivna, eller ock något i övrigt vid förvaltningen att erinra, eller är sådan upplysning eller handling, den revisorerna, om ock den icke avser revisionsåret, likväl uttryckligen förklarar sin önskan att erhålla, vederbörlig begäran oaktat, icke vorden dem meddelad, eller förmena revisorerna på annat sätt sin rättighet såsom riksdagens ombud för nära trädd, så skola de sådant allt i samma berättelse anmärka och fullständigt utlåtande i ämnet avgiva.

Ändrad lydelse:

verk eller inrättning inhämta muntlig eller skriftlig upplysning, *må revisorerna* genom sin ordförande hos statsministern eller, om denne är tjänstledig, hos statsrådets äldste i tjänst varande ledamot *begära* Konungens befallning till vederbörande att meddela den äskade upplysningen.

§ 16.

Den berättelse, som statsrevisorerna, jämlikt § 6 här ovan, skola upprätta över revisionen av statsverket, skall åtföljas av *sådana tabeller och finansiella översikter, som revisorerna till belysande av statsverkets tillstånd och förvaltning under revisionsåret finna erforderliga eller lämpliga.*

Finna revisorerna något av riksdagen fastställt anslag vara överskridet eller draget till annat ändamål, än det av riksdagen föreskrivna, eller ock något i övrigt vid förvaltningen att erinra, eller är sådan upplysning eller handling, den revisorerna, om ock den icke avser revisionsåret, likväl uttryckligen förklarar sin önskan att erhålla, vederbörlig begäran oaktat, icke vorden dem meddelad, eller förmena revisorerna på annat sätt sin rättighet såsom riksdagens ombud för nära trädd, så skola de sådant allt i samma berättelse anmärka och fullständigt utlåtande i ämnet avgiva.

§ 17.

Berättelsen över revisionen av statsverket skall upprättas i två exemplar, av vilka det ena skall överlämnas till Konungen och det andra till fullmäktige i riksgäldskontoret.

*Nuvarande lydelse:**Andrad lydelse:*

§ 18.

Revisorerna äga att vid sitt första sammanträde mottaga följande berättelser, nämligen:

a) av bankofullmäktige dels om bankens tillstånd, rörelse och förvaltning i dess helhet och dels angående Tumba pappersbruk; samt

b) av styrelserna över avdelningskontoren om dessa kontors rörelse och förvaltning.

Övriga för revisionen erforderliga handlingar tillhandahållas revisorerna i riksbanken.

§ 19.

Det åligger revisorerna:

a) att granska riksbankens tillstånd i alla dess delar samt huru densamma blivit styrd och förvaltd efter den tid, som senast församlade revisorers och bankoutskotts granskning omfattat;

b) att härvid noga tillse, huruvida fullmäktige och styrelseledamöter vid avdelningskontoren samt bankens ämbets- och tjänstemän ställt sig de för detta verk gällande lagar, ordningar, stadgar och reglementen till efterrättelse samt behörigen iakttagit och vårdat vad dem för övrigt ålegat eller varit anförtrott;

c) att, därest något skulle finnas vara försummat eller eljest kräva rättelse, härå fästa fullmäktiges uppmärksamhet och därjämte anmäla förhållandet hos riksdagen samt föreslå de åtgärder, som, till vinnande av behörig verkställighet eller rättelse härutinnan, böra vidtagas;

d) att dessutom till laga beivran av vederbörande befordra så beskaffade förseelser av fullmäktige och styrelseledamöter vid avdelningskontoren, att revisorerna anse åtal med anledning därav böra ofördröjligen anställas;

e) att över sådana frågor, om vilka fullmäktige kunna vilja rådgöra med revisorerna, meddela fullmäktige sina åsikter och yttranden; samt

f) att, om anledning därtill skulle förefinnas, göra erinringar mot fullmäktiges åtgärder och beslut i frågor om tjänsters tillsättande samt löners och pensioners beviljande.

§ 20

Revisorerna vare det förbjudet att ingå i något slags disposition av bankens medel.

§ 21.

Den berättelse, som revisorerna, jämlikt § 6 här ovan, skola upprätta över revisionen av bankverket, skall innehålla upplysning om bankens ställning samt uppgift dels om något varit att erinra mot dess förvaltning och dels om revisorerna för sin del anse ansvarsfrihet böra beviljas fullmäktige i riksbanken.

Nuvarande lydelse:

Andrad lydelse:

§ 22.

Den i näst föregående § omförmälda berättelsen skall av revisorerna överlämnas till fullmäktige i riksbanken.

§ 23.

Revisorerna äga att vid sitt första sammanträde av fullmäktige i riksgäldskontoret mottaga fullmäktiges berättelse om detta verks tillstånd och förvaltning i dess helhet.

Övriga för revisionen erforderliga handlingar och räkenskaper skola på rekvisition tillhandahållas revisorerna, värdehandlingar dock endast i riksgäldskontoret.

§ 24.

Det åligger revisorerna:

a) att granska riksgäldskontorets tillstånd i alla dess delar samt huru detsamma blivit styrt och förvaltadt efter den tid, som senast församlade revisorers och statsutskotts granskning omfattat;

b) att härvid undersöka, om detta verk kommit i behörigt åtnjutande av de åt detsamma anvisade inkomster och tillgångar samt om verkställda utbetalningar varit överensstämmande med gällande beslut och föreskrifter;

c) att härvid noga tillse, huruvida fullmäktige samt riksgäldskontorets ämbets- och tjänstemän ställt sig de för detta verk gällande stadgar och reglementen till efterrättelse samt behörigen iakttagit och vårdat vad dem för övrigt ålegat eller varit anförtrott;

d) att, därest något skulle finnas vara försummat eller eljest kräva rättelse, härå fästa fullmäktiges uppmärksamhet och därjämte anmäla förhållandet hos riksdagen samt föreslå de åtgärder, som, till vinnande av behörig verkställighet eller rättelse härutinnan, anses böra vidtagas;

§ 24.

Det åligger revisorerna:

a) att granska riksgäldskontorets tillstånd i alla dess delar samt huru detsamma blivit styrt och förvaltadt efter den tid, som senast församlade revisorers och *bankoutskotts* granskning omfattat;

b) att härvid undersöka, om detta verk kommit i behörigt åtnjutande av de åt detsamma anvisade inkomster och tillgångar samt om verkställda utbetalningar varit överensstämmande med gällande beslut och föreskrifter;

c) att härvid noga tillse, huruvida fullmäktige samt riksgäldskontorets ämbets- och tjänstemän ställt sig de för detta verk gällande stadgar och reglementen till efterrättelse samt behörigen iakttagit och vårdat vad dem för övrigt ålegat eller varit anförtrott;

d) att, därest något skulle finnas vara försummat eller eljest kräva rättelse, härå fästa fullmäktiges uppmärksamhet och därjämte anmäla förhållandet hos riksdagen samt föreslå de åtgärder, som, till vinnande av behörig verkställighet eller rättelse härutinnan, anses böra vidtagas;

Nuvarande lydelse:

e) att dessutom till laga beivran av vederbörande befordra så beskaffade förseelser av fullmäktige, att revisorerna anse åtal med anledning därav böra ofördröjligen anställas;

f) att över sådana frågor, om vilka fullmäktige kunna vilja rådgöra med revisorerna, meddela fullmäktige sina åsikter och yttranden; samt

g) att, om anledning därtill skulle förefinnas, göra erinringar mot fullmäktiges åtgärder och beslut i fråga om tjänsters tillsättande samt löners och pensioners beviljande.

§ 25.

Med undantag av de i ovanstående §§ 5 och 11 omförmälda *arvoden* och ersättningar må revisorerna icke ingå i något slags disposition av riksgäldskontorets medel.

§ 26.

Den berättelse, som revisorerna, jämlikt § 6 här ovan, skola upprätta över revisionen av riksgäldskontoret, skall innehålla upplysning om riksgäldskontorets ställning samt tillkännagivande, dels om något varit att erinra mot dess förvaltning och dels om revisorerna för sin del anse ansvarsfrihet böra beviljas fullmäktige i riksgäldskontoret.

§ 27.

Den i näst föregående § omförmälda berättelsen skall av revisorerna överlämnas till fullmäktige i riksgäldskontoret.

Till stöd för förslaget hava motionärerna anfört bland annat följande:

"1893 års riksdag beslöt i anledning av en i första kammaren väckt motion att antaga ny instruktion för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken. Sedermera har 1920 års riksdag beslutat ändring av § 10 i denna instruktion, avseende dagtraktamentenas storlek.

1924 års riksdag har såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antagit förslag till ändrad lydelse av riksdagsordningen §§ 72 och 73, avseende dels utsträckning av tiden för revisionsförrättningen, dels ändring i reglerna om utseende av suppleanter för statsrevisorer.

Ändrad lydelse:

e) att dessutom till laga beivran av vederbörande befordra så beskaffade förseelser av fullmäktige, att revisorerna anse åtal med anledning därav böra ofördröjligen anställas;

f) att över sådana frågor, om vilka fullmäktige kunna vilja rådgöra med revisorerna, meddela fullmäktige sina åsikter och yttranden; samt

g) att, om anledning därtill skulle förefinnas, göra erinringar mot fullmäktiges åtgärder och beslut i fråga om tjänsters tillsättande samt löners och pensioners beviljande.

§ 25.

Med undantag av de i ovanstående §§ 5 och 11 omförmälda ersättningar må revisionen icke ingå i något slags disposition av riksgäldskontorets medel.

I § 72 stadgas bland annat, att revisionsförrättningen tager sin början å dag, som i instruktionen bestämmes. Enligt nu gällande instruktion skola revisorerna sammanträda den 1 oktober, varemot det förslag till grundlagsändring, som antogs av 1924 års riksdag, förutsatte revisionsförrättningens början den 16 september. En ändring av instruktionen är sålunda påkallad dels i § 1, som avser tiden för förrättningens början, dels ock i § 9, som avser reglerna för inkallande av suppleant.

Senast församlade revisorer, som ansett sig böra upptaga denna fråga till behandling, hava utarbetat förslag dels till de ändringar av §§ 1 och 9, som påkallas för den händelse de ifrågavarande grundlagsändringarna antagas, dels till vissa andra ändringar, som synts revisorerna erforderliga antingen ur formell synpunkt eller för att bringa instruktionens ordalydelse i överensstämmelse med numera rådande förhållanden."

Ifrågavarande förslag till ändringar av §§ 72 och 73 i riksdagsordningen hava vid innevarande riksdag slutligt antagits.

I § 9 av instruktionsförslaget har på grund av revisionstidens beslutade förlängning från 2 till 3 månader föreslagits en utsträckning av maximiledigheten för revisor från nuvarande tid av en vecka till 14 dagar. Särskilt i betraktande av att enligt instruktionen, i den lydelse motionärerna föreslagit, möjlighet föreligger att därutöver i undantagsfall bevilja ytterligare ledighet, har utskottet ansett denna maximitid kunna begränsas till 12 dagar. I överensstämmelse härmed har utskottet i författningsförslaget vidtagit den förändringen, att i § 9, tredje stycket orden "fjorton dagar" utbyttis mot "**12 dagar**".

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet vill vidare tillstyrka motionärernas förslag, att i § 10 införes ett stadgande om rätt för revisor att åtnjuta ersättning för två under pågående revision företagna resor till hemorten.

I § 16 hava motionärerna föreslagit en ändring gående ut på beredande av ökad frihet för revisorerna att besluta angående de tabeller och finansiella översikter, som skola bifogas revisionsberättelsen. Utskottet har i och för sig intet att erinra mot en sådan anordning. Emellertid lämnar den föreslagna, mycket generella avfattningen av bestämmelsen ifråga, åtminstone formellt sett, rum för möjligheten att utesluta de jämförelsetabeller mellan dels beräknade och influatna statsinkomster, dels ock de i stat uppförda anslagen och utgifterna å dessa anslag, vilka enligt den nuvarande lydelsen skola av revisorerna upprättas. Då dessa tabeller måste anses vara av grundläggande betydelse för statsutskottet och riksdagen vid granskningen av budgetårets förvaltning, har utskottet ansett, att berörda tabeller allt fortfarande böra under alla omständigheter finnas berättelsen bifogade, och förty föreslagit bibehållande av den nuvarande bestämmelsen med endast en mindre, huvudsakligen formell ändring. Härjämte har utskottet intagit den av motionärerna föreslagna föreskriften med endast den jämkning, som erfordras för dess inarbetande i den nuvarande bestämmelsen.

Under återopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet, som i övrigt

funnit det framlagda instruktionsförslaget vara av beskaffenhet att böra godtagas, hemställa,

att riksdagen må antaga följande

Förslag
till instruktion för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken.

Gemensamma bestämmelser.

§ 1.

Riksdagens revisorer skola för den dem enligt 72 § riksdagsordningen åliggande granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning sammanträda i riksdagens hus i Stockholm varje år den 16 september eller, om helgdag då inträffar, dagen därefter.

§ 2.

Vid revisorernas första sammanträde, vartill kallelse bör av fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdas genom kungörelse i tidningar, föres ordet, intill dess ordförande valts, av den av revisorerna, som bevistat de flesta riksdagarna, och, om två eller flera revisorer deltagit i lika många riksdagar, av den bland dem, som är till levnadsåren äldst.

Sedan revisorerna styrkt sin behörighet och ordförande blivit vald och intagit sin plats, anställs val av vice ordförande.

Båda valen skola ske med slutna sedlar. Vid lika röstetal skilje lotten.

§ 3.

Om under revisorernas överläggningar skiljaktiga meningar uppstå och omröstning begäres, skola revisorerna till protokollet avgiva sina röster med avgörande röst för ordföranden, då rösterna äro lika; varje revisor dock obehaget att mot beslutet anmäla reservation.

§ 4.

Till befordran av revisionsförrättningens skyndsamma gång kunna revisorerna sammanträda på avdelningar för ärendenas beredning; dock skall varje av sådan avdelning väckt förslag till avgörande föredragas i plenum.

För övrigt äga revisorerna att i särskild arbetsordning närmare bestämma sättet för och fördelningen av arbetet vid årets revisionsförrättning.

§ 5.

Revisorerna må åt sig utse en sekreterare och en kamrerare för statsverket, en sekreterare för vardera av banko- och riksgäldsverken samt de

tjänstemän i övrigt, som provas erforderliga för kansli- och kameralgöromålens utförande, ävensom nödig vaktpersonal.

Omförmälda tjänstemän och vaktpersonal åtnjuta ersättning, som bestämmes av revisorerna och utbetalas av riksgäldskontoret.

§ 6.

Över revisionsförrättningen skola revisorerna avgiva berättelser, särskilt angående statsverket, särskilt angående riksbanken och särskilt angående riksgäldskontoret.

Om tryckning, offentliggörande och överlämnande till näst sammanträdande riksdag och revisorer av dessa berättelser jämte därtill hörande förklaringar stadgas i riksbankens och riksgäldskontorets reglementen.

§ 7.

Revisorerna skola vid sin förrättning noggrant iakttaga vad regeringsformen, riksdagsordningen och denna instruktion samt de för fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gällande ansvarighetslagar och övriga stadganden innehålla; och skola revisorerna samt de vid revisionen biträdande hålla tyst och förtegat vad enligt riksdagens beslut eller ingångna avtal eller för övrigt enligt sakens natur bör vara tyst rörande enskildes affärsförhållanden till kronan, riksbanken eller riksgäldskontoret.

§ 8.

Revisorerna äga att, om de finna sådant för behörigt fullgörande av den dem åliggande granskningsskyldighet erfordras, samfällt eller genom någon sin avdelning eller genom särskilt utsedda delegerade företaga besök hos eller resa till allmänt verk eller inrättning.

Beslut om sådant besök skall endast i plenum kunna av revisorerna fattas.

§ 9.

Uppkommer, sedan lagtima riksdag är avslutad och innan revisorerna sammanträtt, hinder för revisor att deltaga i revisionen, bör han därom göra anmälan hos riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret; och skola fullmäktige ofördröjligen inkalla den för honom utsedda suppleanten.

Uppkommer hinder för inkallad suppleant, skall den närmast i ordningen varande suppleanten utan dröjsmål inkallas.

Behöver revisor under pågående revision ledighet, skall han därom göra framställning hos revisorerna. Ledighet må icke beviljas för längre tid än sammanlagt tolv dagar under hela revisionsförrättningen; dock att, där särskilda skäl provas sådant föranleda, längre ledighet än nyss sagts må i undantagsfall av revisorerna medgivas.

Utebliver revisor, utan att ledighet beviljats, skall suppleant inkallas för den återstående tiden av revisionsförrättningen.

§ 10.

Revisor äger att under revisionsförrättningen åtnjuta, förutom resekostnadsersättning i likhet med riksdagens ledamöter, dagtraktamente, som för revisor, bosatt i huvudstaden, utgår med 24 kronor och för annan revisor med 32 kronor. Därutöver äger revisor att under resa, som av revisorerna företages till allmänt verk eller inrättning utom huvudstaden, uppbära särskilt dagtraktamente med 16 kronor. Revisor, som under pågående revision efter beviljad ledighet besöker hemorten, äger att undfå gottgörelse för därav föranledd resekostnad efter samma grunder, som riksdagsledamot under lagtima riksdag, dock högst för två resor fram och åter. Nämda traktamenten och resekostnadsersättningar skola utbetalas av riksgäldskontoret.

Resekostnadsersättning tillkommer icke revisor, som i egenskap av riksdagsman eller i följd av annat allmänt uppdrag under den tid, revisionen pågår, vistas å revisionsorten samt för sådant uppdrag åtnjuter dylik ersättning. Om revision äger rum under pågående riksdag, må icke heller ledamot av revisionen, som tillika utövar riksdagsmannakallet och därför åtnjuter arvode, vara berättigad att i egenskap av revisor uppbära traktamente.

§ 11.

Utom den av revisorerna bestämda ersättning till i § 5 omförmälda tjänstemän och vaktpersonal må revisorerna på riksgäldskontoret anvisa ersättning för kostnader, som kunna föranledas av verkställda resor, samt andra för revisionsarbetet nödiga utgifter.

Särskilda bestämmelser.

1. *Angående revision av statsverket.*

§ 12.

Revisorerna skola tillse, att dem i behörig ordning tillhandahållas:

a) de för räkenskapsår avslutade, av föregående revisorer icke granskade räkenskaper över alla medel, som genom allmänna bidrag tillkommit eller genom traktater med främmande makter riket tillflutit;

b) de av statskontoret samt av alla övriga vederbörande verk, myndigheter och inrättningar i föreskriven ordning avgivna årsberättelser över tillståndet och styrelsen av de under deras förvaltning stående delar av statsverket;

c) alla de kungl. brev, protokoll och handlingar, på vilka nämnda räkenskaper och berättelser grunda sig.

§ 13.

Skulle en eller flera av de till statsrevisionen hörande räkenskaper och handlingar befinnas ofullständiga eller icke hava undergått vederbörlig revision, böra revisorerna det oaktat underkasta även dessa räkenskaper och handlingar den granskning, som omständigheterna medgiva.

§ 14.

Vid revisionen av statsverket skola revisorerna efterse och granska, huruvida utgifterna överensslämma med stater och författningar eller eljest meddelade bestämmelser samt huruvida de av Kungl. Maj:t meddelade beslut, på vilka gjorda utbetalningar grunda sig, äro försedda med vederbörlig kontrasignation.

Vidare skola revisorerna tillse, om inkomsterna på rätta tider och till riktiga belopp influtit i statens kassor; huru vederbörande, åt vilka uppbörden av statens inkomster och kontrollen över denna uppbörd anförtratts, fullgjort sina skyldigheter; vilka åtgärder blivit vidtagna med avseende på möjligen inträffade proprietalanser; och i övrigt allt som till ett tillförlitligt omdöme om statsverkets tillstånd och förvaltning kan anses erforderligt; och böra revisorerna, utan att, så vitt omständigheterna medgiva, förbigå detaljerna, huvudsakligen granska dispositionerna, förvaltningen och resultaten på det hela.

§ 15.

Finna revisorerna sig för sina göromål behöva av någon Konungens ämbetsman eller något statens verk eller inrättning inhämta muntlig eller skriftlig upplysning, må revisorerna genom sin ordförande hos statsministern eller, om denne är tjänstledig, hos statsrådets äldste i tjänst varande ledamot begära Konungens befallning till vederbörande att meddela den äskade upplysningen.

§ 16.

Den berättelse, som revisorerna jämlikt § 6 här ovan skola upprätta över revisionen av statsverket, skall åtföljas av tabeller till jämförelse mellan statsinkomsternas beräknade och influtna belopp under revisionsåret samt mellan de i stat uppförda anslagen och de verkliga utgifterna för samma tid. Därjämte må det ankomma på revisorerna att vid berättelsen foga sådana tabeller och finansiella översikter i övrigt, som revisorerna till belysande av statsverkets tillstånd och förvaltning under revisionsåret finna erforderliga eller lämpliga.

Finna revisorerna något av riksdagen fastställt anslag vara överskridet eller draget till annat ändamål, än det av riksdagen föreskrivna, eller ock något i övrigt vid förvaltningen att erinra, eller är sådan upplysning eller handling, den revisorerna, om ock den icke avser revisionsåret, likväl uttryckligen förklarar sin önskan att erhålla, vederbörlig begäran oaktat, icke vorden dem meddelad, eller förmena revisorerna på annat sätt sin rättighet såsom riksdagens

ombud för nära trädd, så skola de sådant allt i samma berättelse anmärka och fullständigt utlåtande i ämnet avgiva.

§ 17.

Berättelsen över revisionen av statsverket skall upprättas i två exemplar, av vilka det ena skall överlämnas till Konungen och det andra till fullmäktige i riksgäldskontoret.

2. Angående revision av riksbanken.

§ 18.

Revisorerna äga att vid sitt första sammanträde mottaga följande berättelser, nämligen:

a) av bankofullmäktige dels om bankens tillstånd, rörelse och förvaltning i dess helhet och dels angående Tumba pappersbruk; samt

b) av styrelserna över avdelningskontoren om dessa kontors rörelse och förvaltning.

Övriga för revisionen erforderliga handlingar tillhandahållas revisorerna i riksbanken.

§ 19.

Det åligger revisorerna:

a) att granska riksbankens tillstånd i alla dess delar samt huru densamma blivit styrd och förvaltd efter den tid, som senast församlade revisorers och bankoutskotts granskning omfattat;

b) att härvid noga tillse, huruvida fullmäktige och styrelseledamöter vid avdelningskontoren samt bankens ämbets- och tjänstemän ställt sig de för detta verk gällande lagar, ordningar, stadgar och reglementen till efterrättelse samt behörigen iakttagit och vårdat vad dem för övrigt ålegat eller varit anförtrott;

c) att, därest något skulle finnas vara försummat eller eljest kräva rättelse, härå fästa fullmäktiges uppmärksamhet och därjämte anmäla förhållandet hos riksdagen samt föreslå de åtgärder, som, till vinnande av behörig verkställighet eller rättelse härutinnan, böra vidtagas;

d) att dessutom till laga beivran av vederbörande befordra så beskaffade förseelser av fullmäktige och styrelseledamöter vid avdelningskontoren, att revisorerna anse åtal med anledning därav böra ofördröjligen anställas;

e) att över sådana frågor, om vilka fullmäktige kunna vilja rådgöra med revisorerna, meddela fullmäktige sina åsikter och yttranden; samt

f) att, om anledning därtill skulle förefinnas, göra erinringar mot fullmäktiges åtgärder och beslut i frågor om tjänsters tillsättande samt löners och pensioners beviljande.

§ 20.

Revisorerna vare det förbjudet att ingå i något slags disposition av bankens medel.

§ 21.

Den berättelse, som revisorerna, jämlikt § 6 här ovan, skola upprätta över revisionen av bankverket, skall innehålla upplysning om bankens ställning samt uppgift dels om något varit att erinra mot dess förvaltning och dels om revisorerna för sin del anse ansvarsfrihet böra beviljas fullmäktige i riksbanken.

§ 22.

Den i näst föregående § omförmälda berättelsen skall av revisorerna överlämnas till fullmäktige i riksbanken.

3. *Angående revision av riksgäldskontoret.*

§ 23.

Revisorerna äga att vid sitt första sammanträde av fullmäktige i riksgäldskontoret mottaga fullmäktiges berättelse om detta verks tillstånd och förvaltning i dess helhet.

Övriga för revisionen erforderliga handlingar och räkenskaper skola på rekvisition tillhandahållas revisorerna, värdehandlingar dock endast i riksgäldskontoret.

§ 24.

Det åligger revisorerna:

a) att granska riksgäldskontorets tillstånd i alla dess delar samt huru detsamma blivit styrt och förvaltadt efter den tid, som senast församlade revisorers och bankoutskotts granskning omfattat;

b) att härvid undersöka, om detta verk kommit i behörigt åtnjutande av de ådetsamma anvisade inkomster och tillgångar samt om verkställda utbetalningar varit överensstämmande med gällande beslut och föreskrifter;

c) att härvid noga tillse, huruvida fullmäktige samt riksgäldskontorets ämbets- och tjänstemän ställt sig de för detta verk gällande stadgar och reglementen till efterrättelse samt behörigen iakttagit och vårdat vad dem för övrigt ålegat eller varit anförtrott;

d) att, därest något skulle finnas vara försummat eller eljest kräva rättelse, härå fästa fullmäktiges uppmärksamhet och därjämte anmäla förhållandet hos riksdagen samt föreslå de åtgärder, som, till vinnande av behörig verkställighet eller rättelse härutinnan, anses böra vidtagas;

e) att dessutom till laga beivran av vederbörande befordra så beskaffade förseelser av fullmäktige, att revisorerna anse åtal med anledning därav böra ofördröjligen anställas;

f) att över sådana frågor, om vilka fullmäktige kunna vilja rådgöra med revisorerna, meddela fullmäktige sina åsikter och yttranden; samt

g) att, om anledning därtill skulle förefinnas, göra erinringar mot fullmäktiges åtgärder och beslut i fråga om tjänsters tillsättande samt löners och pensioners beviljande.

§ 25.

Med undantag av de i ovanstående §§ 5 och 11 omförmälda ersättningar må revisionen icke ingå i något slags disposition av riksgäldskontorets medel.

§ 26.

Den berättelse, som revisorerna, jämlikt § 6 här ovan, skola upprätta över revisionen av riksgäldskontoret, skall innehålla upplysning om riksgäldskontorets ställning samt tillkännagivande, dels om något varit att erinra mot dess förvaltning och dels om revisorerna för sin del anse ansvarsfrihet böra beviljas fullmäktige i riksgäldskontoret.

§ 27.

Den i näst föregående § omförmälda berättelsen skall av revisorerna överlämnas till fullmäktige i riksgäldskontoret.

Stockholm den 21 april 1925.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, A. F. Vennersten, Oscar Olsson, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, J. G. Walles, E. A. Hallin, E. J. G. Rosén, G. Kobb* och *J. B. Johansson* i Fredrikslund;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. A. Törnkvist* i Karlskrona, *E. Kristensson* i Göteborg, *P. M. Olsson* i Blädinge, *B. F:son Holmgren* och *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, med undantag därav, att herr *A. Danielsson* i stället för herr *Bengtsson* i Norup deltagit i behandlingen av §§ 11—27.

Reservationer:

vid § 10 av herrar *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *P. Nilsson* i Bonarp, *O. Olsson* i Kullenbergstorp och *P. M. Olsson* i Blädinge, vilka ansett, att utskottet bort föreslå följande lydelse av paragrafen:

"Revisor äger — — — 32 kronor. Revisor, som under pågående revision — — — riksgäldskontoret.

Resekostnadsersättning tillkommer icke — — — uppbära traktamente."

av herrar *E. A. Hallin, A. Wiklund* och *B. F:son Holmgren*.